

KOREPETITORIUS

Jūratė Litvinaitė

Istorijos

pasitikrinamieji testai
10 klasei

Turinys

Leidinio vadovė
Ingrida Navalinskienė

Pirmasis leidimas 2020

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose,
muziejuose arba archyvuose, draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių
studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą
kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

© Jūratė Litvinaitė, 2020

ISBN 978-5-430-07035-9
ISSN 2669–0098

TRUMPAI APIE LEIDINĮ	4
KAIP MOKYTIS: KELETAS PATARIMŲ IR SVARBIŲ SĄVOKŲ	5
ISTORIJOS MOKYMO(SI) PASIEKIMŲ Į(SI)VERTINIMO UŽDUOTYS:	
Diagnosticinis užduočių paketas: istorijos mokymosi pasiekimų (iki 10 klasės) į(si)vertinimas.	
9 klasės kurso kartojimas	10
I užduočių paketas. Lietuva ir pasaulis tarp dviejų pasaulinių karų	17
II užduočių paketas. Tarptautiniai santykiai XX a. 4 dešimtmetyje. Antrasis pasaulinis karas	32
III užduočių paketas. Šaltasis karas: komunistinis pasaulis	46
IV užduočių paketas. Šaltasis karas: Vakarų ir Trečiasis pasaulis	60
V užduočių paketas. Dabarties pasaulis	74
Apibendrinamosios 10 klasės kurso kartojimo užduotys	89
10 KLASĖS KURSO PASIEKIMŲ DIAGRAMA	97
ATSAKYMAI	98

Trumpai apie leidinį

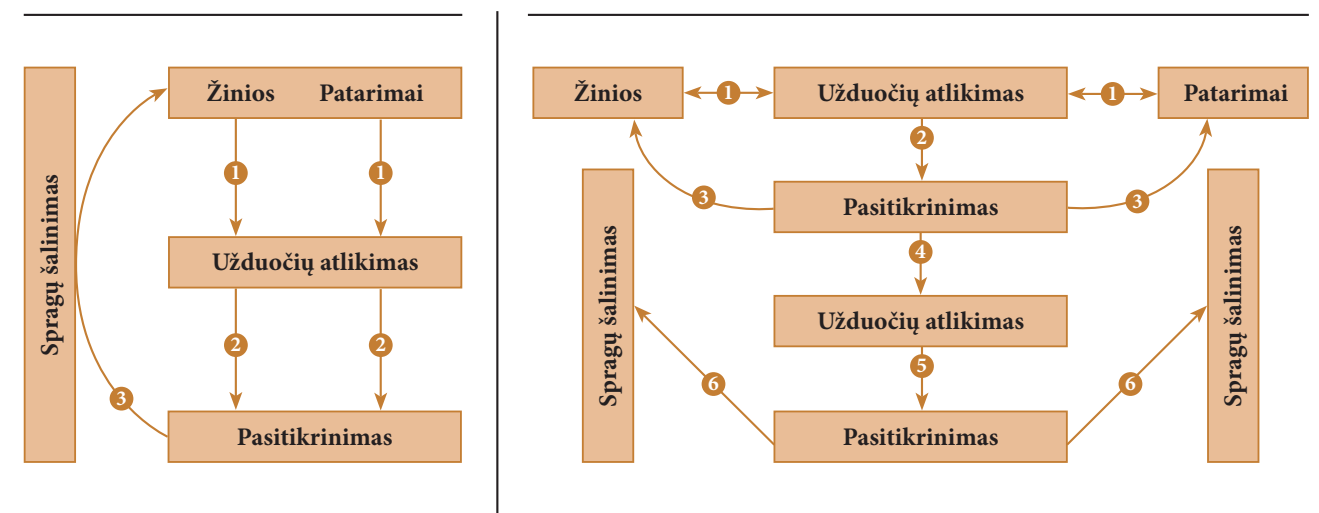
Istorijos patikrinamieji testai sudaryti pagal Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose (2008) pateiktą 10 klasės istorijos kursą. Vadovaudamiesi šiomis programomis ir šiuolaikinės istorijos didaktikos pasiekimais mokiniams ir jų mokytojams siūlome:

1. Keletą rekomendacijų, kaip mokytis.
2. Diagnostinį užduočių paketą. Jis sudarytas iš pagrindinės mokyklos istorijos kurso ir yra skiriamas įvertinti 9 klasėje įgytas žinias, bendruosius gebėjimus ir supratimą. Užduotys mokytojui padės patikrinti dešimtokų pasiekimų lygį, pakartoti praeitų metų kursą, mokiniams – patikrinti, kokių įgūdžių jie turi, numatyti, kurias istorijos pažinimo sritis reikia stiprinti ir plėtoti.
3. Penkis užduočių paketus, leidžiančius pagerinti, įtvirtinti ir į(si)vertinti atskirų 10 klasės istorijos kurso temų pasiekimus. Kiekviename užduočių pakete yra:
 - skyrelis „Ką pa(si)tikrinsime“, kuriame trumpai aprašyti nagrinėjamos temos istorijos programos reikalavimai ir paaiškinta, ką padės į(si)vertinti pateiktos užduotys;
 - skyrelis „Kodėl tai svarbu“, kuriame trumpai apibūdintos nagrinėjamos temos sąsajos su šių dienų pasauliu ir paaiškinama jų svarba;
 - testas, kurį atlikdami mokiniai patikrins žinias ir supratimą;
 - darbo su šaltiniais užduotys, kurias atlikdami mokiniai labiau patikrins gebėjimus ir nuostatas.
4. Užduočių paketą, skiriamą visos 10 klasės kursui apibendrinti.

Kaip mokytis: keletas patarimų ir svarbių sąvokų

Paprastai mes patys susikuriame tinkamiausią būdą mokytis, tad atsakymų, kaip mokytis, tikrai žinome daug. Jiems visiems galima pritaikyti dvi pagrindines strategijas:

- Pirmiausia perskaitoma teorija (vadovėlio tema, kitų šaltinių medžiaga), įsidėmima reikalinga informacija, išnagrinėjami patarimai, kaip taisyklingai atlikti užduotis, patikrinama, kaip pavyko viską įsidėmėti ir pritaikyti konkrečioms užduotims.
- Pirmiausia atliekamos užduotys, stebima, kokių žinių trūksta arba kokio tipo užduočių nepavyksta tinkamai atlikti.

Taikant bet kurią mokymosi strategiją jums prireiks patarimų, kaip atlikti užduotis, ir Bendrojo istorijos žodyno, kuris padės suprasti kai kurias užduotyse vartojamas istorijos sąvokas.

PATARIMAI

TESTO ATLIKIMAS

Testas – tai užduotys, kuriose pateikiami keli atsakymo variantai, iš kurių reikia pasirinkti tik vieną. Atliekant skirtingų tipų užduotis tikrinamos ir žinios, ir supratimas. Klausimai, tikrinantys žinias, yra paprastesni – vienas atsakymas aiškiai iš kitų išsiskiria tuo, kad yra teisingas.

PAVYZDYS (paryškintas atsakymas teisingas):

Antrasis pasaulinis karas prasidėjo:

A. 1914 m.

B. 1938 m.

C. 1939 m.

D. 1940 m.

Klausimai, tikrinantys supratimą, yra sudėtingesni – skaitant atsakymų variantus reikia pamąstyti, teiginius pritaikyti atitinkamam istorijos laikotarpiui ar temai. Atsakymą į tokio tipo testo klausimus rekomenduojama rinktis atmetimo būdu, t. y. iš pateiktų atsakymų variantų išbraukti teiginius, kuriuose slypi aiški klaida.

PAVYZDYS

Hitlerio vidaus politikai būdinga:

A. Balsavimo teisių moterims suteikimas. (Šis teiginys – klaida, nes moterims rinkimų teisė buvo suteikta anksčiau, o diktatūra panaikino rinkimus.)

B. Karinės pramonės plėtra.

C. Valstiečių žemių nacionalizavimas. (Šis teiginys – klaida, nes žemių nacionalizavimas būdingas tik SSRS.)

D. Versalio sutarties laužymas. (Šis teiginys – klaida, nes kalbama apie užsienio politiką.)

DARBAS SU ŠALTINIAIS

Nesvarbu, kiek ir kokio tipo šaltinių pateikiama užduotyje, pirmiausia reikia su jais susipažinti. Peržiūrėjus šaltinį, siūlome iš karto pasižymėti šią informaciją: apie ką šaltinis, kurį laikotarpį atspindi, kokio regiono ar šalies istoriją iliustruoja. Būtina atkreipti dėmesį į atskiras šaltinių detales, jas pasižymėti, išskirti. Tai ypač svarbu dirbant su ikonografiniais šaltiniais – juose būtina atkreipti dėmesį net į mažiausias detales, raides.

Rašytiniai šaltiniai

Kartais rašytiniai šaltiniai būna ilgi, juose gausu informacijos, kai kada ir nereikalingų žodžių. Susipažįstant su tokiais šaltiniais rekomenduojama juos sutrumpinti, sukonspektuoti, t. y. pabraukti veiksnius, tarinius, aplinkybes.

PAVYZDYS

SSRS ultimatus Lietuvai

Sovietų Sąjungos vyriausybė laiko būtinai reikalingu ir skubiu¹: <...> 2) kad tučtuojau būtų Lietuvoje sudaryta vyriausybė, gebanti ir norinti užtikrinti Sovietų Sąjungos ir Lietuvos savitarpio pagalbos sutarties padorų vykdymą <...>; 3) kad tučtuojau būtų patikrintas laisvasėjimas į Lietuvos teritoriją Sovietų Sąjungos kariuomenės dalinių, kurie bus įkurdinti svarbiausiuose Lietuvos centruose ir bus pakankamai gausūs.

Perskaitę šaltinį pasižymime, kad jame minima SSRS ir nepriklausoma Lietuva, vadinasi, tai tarpukario laikotarpis; SSRS grasina Lietuvai – vadinasi, jau vyksta Antrasis pasaulinis karas. Pateikiamas bėkom-promisis reikalavimas – ultimatus.

Kartografiniai šaltiniai

Pradedant nagrinėti Europos žemėlapių rekomenduojame jame susirasti Lietuvą ir atsižvelgti į šiuos patarimus:

1. Jeigu Pabaltijyje dar nėra valstybių, vadinasi, žemėlapis atspindi laikus iki XIII a.
2. Jeigu žemėlapyje jau yra Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, žemėlapis atspindi laikus nuo XIII a. pabaigos iki 1569 m.
3. Jeigu žemėlapyje matome Abiejų Tautų Respubliką, žemėlapyje atspindėtas laikotarpis nuo 1569 m. iki 1795 m.

¹ Laiko būtinai reikalingu ir skubiu – laiko, kad būtinai reikalinga ir skubu.

4. Jeigu Lietuva ištirpusi Rusijos imperijos sudėtyje, žemėlapis atspindi laikotarpį iki Pirmojo pasaulinio karo.

5. Lietuva tarpukariu neturi Vilniaus krašto.

6. Lietuva SSRS sudėtyje yra su Klaipėdos kraštu, Rusijos imperijos sudėtyje – be Klaipėdos krašto.

7. Dabartinės Lietuvos, palyginti su tarpukario laikotarpio, teritorija yra didesnė; Lietuvos Respublika turi keturis teritorinius kaimynus. Tarpukariu Lietuva turėjo tris teritorinius kaimynus.

Europos laikotarpius padeda nustatyti ir Vokietijos sienų kaita. Kiekvienas Vokietijos istorijos laikotarpis aiškiai atspindi žemėlapiuose jau nuo Šventosios Romos imperijos istorijos laikų.

Klausimai, kurių atsakymą reikia pagrįsti šaltinio informacija

Šiais klausimais tikrinamas gebėjimas dirbti su šaltiniais: *Remdamiesi šaltiniu paaiškinkite... Atsakymą pagrįskite šaltinio (šaltinių) informacija...*

Atsakant į šiuos klausimus būtina tiesiogiai pasinaudoti šaltinių informacija. Atsakymas tvarkingai užrašomas taip: *Pagal A šaltinį...* (pateikiama reikalinga citata iš šaltinio arba savais žodžiais perteikiama reikiama šaltinio citata). Jeigu užduotyje rašoma *remdamiesi pateiktais šaltiniais*, tai turėtumėme pasiremti didesne dalimi pateiktų šaltinių.

Klausimai, į kuriuos atsakant reikia palyginti šaltinius:

rasti skirtumus ir panašumus

Norėdami ką nors palyginti pirmiausia nusistatome kriterijus, pagal kuriuos lyginsime. Tarkim, jeigu prašoma palyginti dvi istorines asmenybes, galime lyginti jų pažiūras, įsitikinimus, elgesį per įvairias situacijas, priimtus sprendimus.

Jeigu siekiame nurodyti lyginamų objektų panašumus, sakinį formuluojame taip:

A objektas, kaip ir B objektas, yra...

Abu objektai...

Jeigu norime parodyti lyginamų objektų skirtumus, sakinį formuluojame taip:

A objektas, kitaip negu...

A objektas yra toks, o B objektas – kitoks...

Klausimai, į kuriuos atsakant reikia paaiškinti

Į šio tipo klausimus reikia atsakyti išsamiai, atskleidžiant savo supratimą ir žinias. Perskaitęs atsakymą net su tema nesusipažinęs žmogus turi suvokti, ką jūs norėjote paaiškinti.

BENDRASIS ISTORIJS ŽODYNAS

Šis žodynas – **aiškinamosios paskirties**. Jame esančios sąvokos aiškinamos ta prasme, kuria yra vartojamos istorijos mokyme(si).

Apibūdinimas – nagrinėjamo objekto atskirų savybių, požymių, ypatumų ar visumos nusakymas, charakterizavimas.

Chronologinis laikotarpis – laikotarpis, kurio ribas apibrėžia skaičiai – datos.

- **Amžius** – laiko tarpas, apimantis 100 metų. Istorijoje skaičiuojamas einamasis šimtmetis (dabar yra XXI a.).
- **Dešimtmetis** – laiko tarpas, apimantis 10 metų. Istorijoje skaičiuojamas einamasis dešimtmetis. Jeigu nurodomas ne šio amžiaus dešimtmetis, privaloma nurodyti ir amžių. Prie dešimtmečio priskiriami ir paskutiniai dešimtys metų periodo metai: tarkim, Lietuvos nepriklausomybė paskelbta XX a. 9 deš. pab. – 1990 m.

Ideologija (politinė teorija; politinė doktrina) – pažiūrų, įsitikinimų, pagrįstų įvairiomis dogmomis, teiginiais, teorijomis, visuma.

Istorinė sąvoka – žodis ar žodžių junginys, atspindintis bendruosius ir esminius objekto požymius, apibūdinantis daiktą ar reiškiniį. Ilgainiui kito sąvokų vartojimo prasmė, jomis nusakomų daiktų ar reiškinių požymiai, dėl to sąvoka, žymima tuo pačiu žodžiu, istoriškai gali turėti ne vieną reikšmę. Pavyzdžiui, žodžiu *magistras* senovės Romoje buvo vadinami renkami pareigūnai, viduramžiais – Katalikų riterių ordino vyresnieji, vadovai, šiais laikais tai mokslinis laipsnis.

Istorijos laikotarpis – tai žmonijos raidos laikotarpis, turintis specifinių bruožų visose žmonijos veiklos srityse, išsiskiriantis iš kitų istorinių laikotarpių tik jam būdingais požymiais. Lietuvos istoriografijoje tradiciškai yra išskiriami šie visuotinės istorijos laikotarpiai:

- **Priešistorė** – istorinis laikotarpis nuo seniausių laikų iki rašto atsiradimo (iki IV tūkst. pr. Kr.).
- **Senovės istorija** – istorinis laikotarpis nuo rašto atsiradimo iki Vakarų Romos imperijos žlugimo (nuo IV tūkst. pr. Kr. iki 476 m.).
- **Vidurinių amžių istorija (viduramžiai)** – istorinis laikotarpis nuo Vakarų Romos imperijos žlugimo (476 m.) iki:
 - a) Bizantijos žlugimo (1453 m.);
 - b) Kristupo Kolumbo Amerikos atradimo (1492 m.);
 - c) Reformacijos pradžios (1517 m.).Laikotarpio pabaigos datą galima pasirinkti.
- **Naujieji amžiai** – istorinis laikotarpis nuo:
 - a) Bizantijos žlugimo (1453 m.);
 - b) Kristupo Kolumbo Amerikos atradimo (1492 m.);
 - c) Reformacijos pradžios (1517 m.) iki Pirmojo pasaulinio karo pabaigos (1918 m.).Laikotarpio pradžios datą galima pasirinkti.
- **Naujausieji laikai (šiuolaikinė istorija)** – istorinis laikotarpis nuo Pirmojo pasaulinio karo pabaigos (1918 m.) iki šių dienų.

Istorijos šaltiniai – objektai, galintys suteikti istorinių žinių, informacijos, leidžiančios pažinti ir suprasti praeitį. Užduotyse paprastai pateikiami šių tipų šaltiniai:

- **Rašytiniai** – įvairūs raštu pateikti šaltiniai.
- **Ikonografiniai (ilustracijos)** – vaizdo šaltiniai (nuotraukos, karikatūros, paveikslai).
- **Kartografiniai** – žemėlapiai.
- **Statistika** – įvairūs duomenys, išreikšti matematiniais dydžiais.

Įvardijimas – objekto pavadinimas tik jam būdingu vardu.

Įvertinimas – nuomonė apie nagrinėjamo objekto savybes, reikšmę, poveikį, pokyčius ir pan.

Kaita – procesas, kuriam vykstant pasikeičia išorinės, vidinės, matomos ar nujaučiamos objekto savybės. Apibūdinant kaitą būtina nurodyti, kaip buvo prieš tai, kas įvyko po to, atspirties taškais laikant pasirinktas savybes.

Laikotarpis – laikotarpis, išsiskiriantis iš kitų laikotarpių koku nors vienu ar dviem specifiniais požymiais. Laikotarpis įvardijamas konkrečiu pavadinimu (pavyzdžiui, Apšvietos amžius) arba nurodoma laiko atkarpa (pavyzdžiui, XVIII a.).

Lietuvos istorijos laikotarpis – Lietuvos istorijos suskirstymas laikotarpiais. Tradiciškai Lietuvos istorija yra skirstoma į šiuos laikotarpius:

- Lietuvos priešistorė – XI tūkst. pr. Kr. – XIII a.
- Lietuvos valstybės kūrimasis – XIII a.

- Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės metai – XIII a. pab. – 1569 m.
- Lietuva Abiejų Tautų Respublikos sudėtyje – 1569–1795 m.
- Lietuva Rusijos imperijos sudėtyje – 1795–1915 m.
- Lietuva Pirmojo pasaulinio karo metais – 1915–1918 m.
- Lietuva tarp dviejų pasaulinių karų (tarpukaris) – 1918–1940 m.
- Lietuva okupacijų metais – 1940–1990 m.

- Lietuva, atgavusi nepriklausomybę (Lietuva dabarties pasaulyje), – nuo 1990 m. iki šių dienų.

Padarinys (pasekmė) – įvykio ar reiškinio sukeltas trumpalaikis ar ilgalaikis pokytis. Šiuo žodžiu dažniausiai pateikiami neigiamo atspalvio pokyčiai. Istoriografijoje dažnai išskiriami keli padariniai, kurie įvairių istorikų darbuose gali būti skirtingi ir įvairiai interpretuojami.

Pretekstas – tariama, menama įvykio priežastis, dingstis. Pretekstu siekiama pasiteisinti arba pridengti tikrąsias įvykio priežastis.

Priežastis – reiškinys arba įvykis, dėl kurio vyksta kitas reiškinys arba įvykis. Nurodant priežastį siekiama paaiškinti, kodėl iš tiesų nutiko koks nors įvykis.

Raida – laipsniškas kitimas per tam tikrą laiko tarpą. Apibūdinant raidą paprastai nurodoma, kaip buvo prieš tai, kas įvyko po to, atspirties taškais laikant tam tikras datas.

Regionas – tam tikra teritorija, turinti specifinių, išskirtinių bruožų, kurie nulėmė savitą tos teritorijos istorinę, kultūrinę, politinę raidą. Regionas joku būdu negali būti tapatinamas su valstybe ar žemynu.

Rezultatas – konkretus dėl kokio nors įvykio, reiškinio ar veiklos gautas produktas, vaisius. Rezultatas istoriografijoje išreiškiamas gana tiksliai. Gauti rezultatai paprastai turi tam tikrų padarinių.

Valdymo forma – institucijų, turinčių valdžią valstybėje, struktūra. Nusakydami valstybės valdymo formą nurodome, **kas** turi valdžią ir kokie yra tos valdžios kilmės šaltiniai, bet neatskleidžiame, kaip ta valdžia naudojasi. Paprastai išskiriamos trys valdymo formos:

- **Monarchija** – bent viena iš valdžių priklauso asmeniui, kurio valdžia kyla iš tradicijos.
- **Respublika** – valdžia yra padalyta institucijoms, kurių bent dalis buvo sudaryta demokratiniais rinkimais, o kitos sudarytos pagal galiojančius demokratinius įstatymus.
- **Diktatūra** – valdžia yra sutelkta asmens ar grupuotės rankose, valdžia kyla iš prievartos ar ja remiasi.

Vertinimas – pozicija objekto arba nagrinėjamo klausimo atžvilgiu.

Diagnostinis užduočių paketas

Istorijos mokymosi pasiekimų (iki 10 klasės) į(si)vertinimas.

9 klasės kurso kartojimas

KĄ PA(SI)TIKRINSIME

- Žinias apie naujųjų amžių dalies (XVII–XX a. pr.) valstybes, įvykius, reiškinius ir jų įtaką naujausiųjų laikų istorijos laikotarpiui.
- Gebėjimą dirbti su žemėlapiu, rašytiniais ir ikonografiniais (vaizdo) šaltiniais.
- Gebėjimą remtis šaltinių informacija atsakant į klausimus.
- Gebėjimą vartoti ir paaiškinti istorines sąvokas.

KODĖL TAI SVARBU

Mokydamiesi istorijos ankstesnėse klasėse įgijote žinių, padėsiančių suprasti 10 klasės istorijos kursą. Naujaisiais amžiais susiklostęs gyvenimo būdas padėjo pamatus XX a. ir XXI a. pradžios visuomenei. Daugelis mąstytojų XIX a. – XX a. pradžią vadina moderniaisiais laikais, XX a. antrą pusę ir dabartinius laikus – postmoderniaisiais. Tuo jie nori pasakyti, kad mes gyvename dviejų istorinių laikotarpių sandūroje. 9 klasėje įgytos žinios ir gebėjimai padės geriau suprasti šiuolaikinę istoriją ir ja domėtis, lavinti turimus gebėjimus.

TESTAS

(į kiekvieną klausimą yra tik po vieną teisingą atsakymą, vertinamą **1 tašku**)

- Pasirinkite teisingą chronologinę įvykių seką (žymėkite raidžių eilutę, kurioje įvykius žyminčios raidės nurodo jų seką nuo seniausio iki naujausio):

A. Apšvietos amžiaus pradžia.	A. A; C; D; B.
B. Imperializmo epocha.	B. B; C; D; A.
C. Pramonės revoliucijos pradžia.	C. C; D. A; B.
D. Tautų pavasario pradžia.	D. D; B; A; C.
- Vakarų Europoje XVIII a.:

A. Daugėjo mokyklų.	C. Susiformavo baudžiava.
B. Smuko pragyvenimo lygis.	D. Žmonės dalyvavo revoliucijose.
- Baroko epochos laikotarpiu:

A. Mene plito gausi puošyba, įmantrios formos.	C. Susikūrė Abiejų Tautų Respublika.
B. Susiformavo humanistinė pasaulėžiūra.	D. Prasidėjo reformacija.
- Abiejų Tautų Respublikos karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis 1795 m.:

A. Paveldėjo valdžią.	C. Prarado sostą.
B. Perdavė valdžią sūnui.	D. Žuvo Tado Kosciuškos sukilime.

- Šventoji sąjunga:

A. Buvo vadovaujama Romos popiežiaus.	C. Gerbė tautų laisves, teises.
B. Įsipareigojo malšinti revoliucijas.	D. Pakluso Napoleonui.
- Pramonės produkcijos gaminių XIX a. Europoje sparčiai daugėjo:

A. Dėl didėjančio žmonių godumo.	C. Dėl amatininkų cechų efektyvumo.
B. Dėl industrializacijos.	D. Dėl politinių reformų.
- 1863–1864 m. sukilimo dalyviai siekė:

A. Abiejų Tautų Respublikos atkūrimo.	C. Caro atsistatydinimo.
B. Baudžiavos panaikinimo.	D. Pramonės revoliucijos.
- Už privačios nuosavybės nacionalizaciją pasisakė:

A. Buržuazija.	C. Liberalai.
B. Kapitalistai.	D. Komunistai.
- Tautinės savimonės subrendimą įrodo tautos siekis gauti:

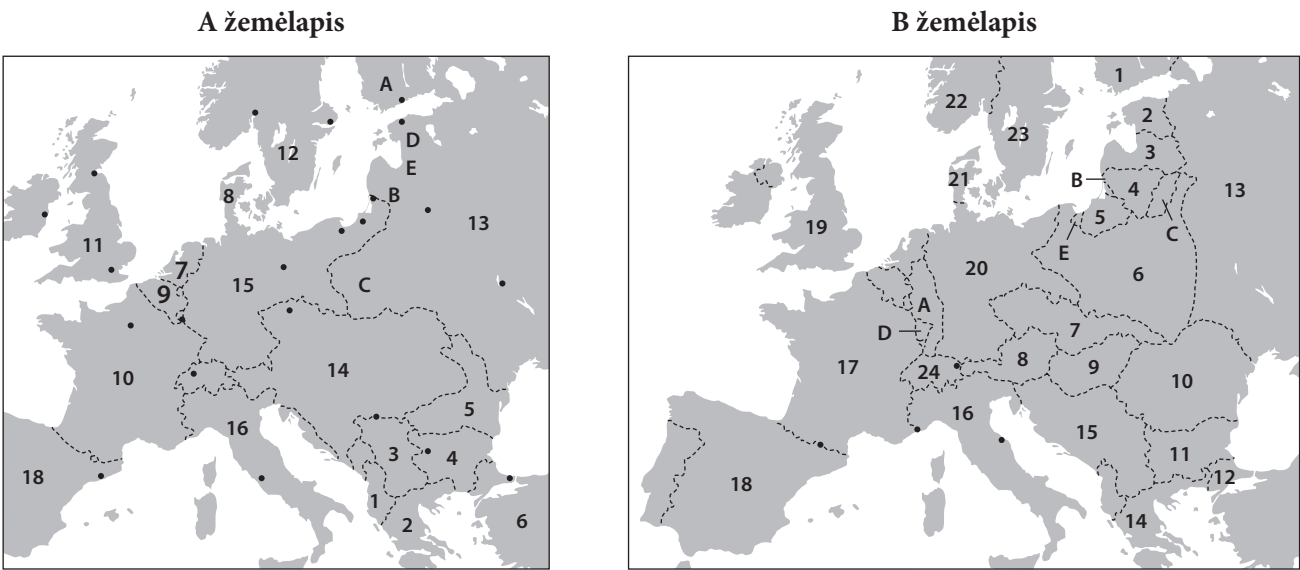
A. Demokratinį valdymą.	C. Nepriklausomybę.
B. Nemokamą mokslą.	D. Religinę laisvę.
- Lietuvos Taryba Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje:

A. Gavo iš vokiečių įgaliojimus veikti.	C. Pasirašė separatinę taiką su Vokietija.
B. Išvyko į taikos konferenciją.	D. Ruošėsi perimti Lietuvos valdymą.

DARBAS SU ŽEMĖLAPIAIS IR ŠALTINIAIS

I UŽDUOTIS

Išnagrinėkite žemėlapius ir atsakykite į klausimus.

- Kokius istorinius laikotarpius iliustruoja A ir B žemėlapiai? **2 taškai**

12. Pagal valstybės, A žemėlapyje pažymėtos skaičiumi 15, sienas nurodykite, kuriais metais susiformavo žemėlapyje atspindėtų valstybių sienos. Kokia valstybė pažymėta skaičiumi 15? **2 taškai**

13. Įvardykite teritoriją, A žemėlapyje pažymėtą B raide. Kuriai valstybei priklausė ši teritorija žemėlapyje atspindėtu laikotarpiu? Kokiu skaičiumi valstybė pažymėta žemėlapyje? Nurodykite, nuo kurių iki kurių metų teritorija, A žemėlapyje pažymėta B raide, priklausė šiai valstybei. **3 taškai**

14. Po kokio tarptautinio įvyko pasikeitė A žemėlapyje pavaizduotų valstybių sienos? Nurodykite įvykio chronologines ribas metų tikslumu. **2 taškai**

15. Kokiam tarptautiniame pasitarime buvo nustatytos B žemėlapyje pavaizduotų valstybių sienos? Įvardykite dokumentą, pagal kurį buvo nustatytos valstybės, žemėlapyje pažymėtos skaičiumi 20, sienos. **2 taškai**

16. Įvardykite valstybę, B žemėlapyje pažymėtą skaičiumi 4. Nurodykite tikslią jos susikūrimo datą. **2 taškai**

17. Įvardykite valstybes, B žemėlapyje pažymėtas skaičiais 7, 8, 9. Remdamiesi A žemėlapiu nurodykite valstybę, iš kurios jos susidarė. **4 taškas**

18. Įvardykite teritorijas, B žemėlapyje pažymėtas A ir B raidėmis. Paaiškinkite, kaip buvo sureguliuotas šių teritorijų valdymas ir kokia sutartimi buvo nustatytos žemėlapyje atspindėtų valstybių sienos. **2 taškai**

19. Įvardykite valstybę, B žemėlapyje pažymėtą skaičiumi 6. Remdamiesi A žemėlapiu paaiškinkite, su kuo ji kovojo dėl savo nepriklausomybės. **2 taškas**

20. Palyginkite žemėlapius ir paaiškinkite, kurios dvi didžiosios valstybės buvo ypač nepatenkintos sienų pokyčiais, įvykusiais laikotarpio, kurį atspindi B žemėlapis, pradžioje. Atsakymą pagrįskite paminėdami po 2–3 teritorijas. **4 taškai**

II UŽDUOTIS

Perskaitykite ir išnagrinėkite šaltinius. Remdamiesi žiniomis ir pateikiamais šaltiniais atlikite užduotis.

A šaltinis. **IŠ ISTORIKO NORMANO DEIVISO VEIKALO „EUROPA“**

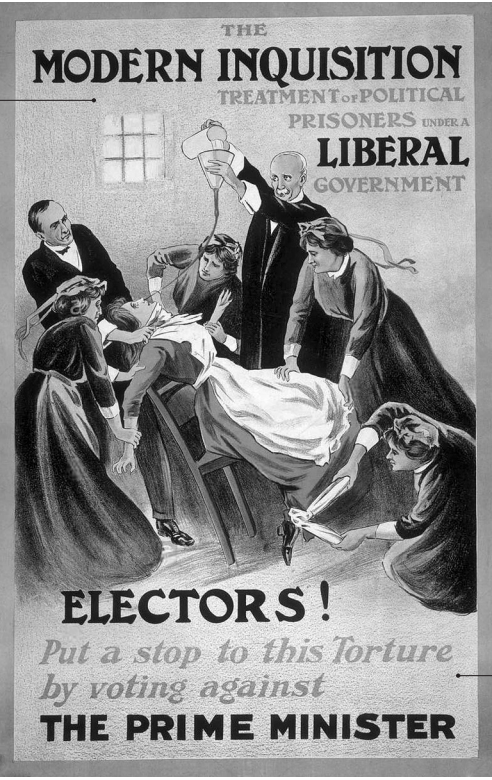
Modernizacija <...> dabar yra mėgstamas sociologinis terminas apibūdinti sudėtingai virtinei pasikeitimų, kuriuos bendruomenės patiria iš „atsilikimo“ eidamos į „šiuolaikiškumą“. Išėities taškas yra tradicinės agrarinės, valstietija besiremiančios visuomenės tipas, kurioje dauguma dirba žemės ūkyje ir patys pasigamina sau maisto, o tikslas – šiuolaikinė urbanizuota ir industrializuota visuomenė, kai dauguma žmonių užsidirba pragyvenimui miestuose ir gamyklose. Modernizacija susideda iš 30–40 susijusių pasikeitimų grandinės, o kiekviena grandis yra būtina, kad veiktų visa sistema. <...> Joks pasikeitimas žmonių gyvenime nuo žemės ūkio, metalurgijos išradimo ir miestų atsiradimo Naujajame akmens amžiuje nebuvo toks gilus kaip industrializacija.

B šaltinis. **ISTORIKĖ ZITA MEDIŠAUSKIENĖ APIE LIETUVOS POLITINES VIZIJAS XIX a.**

Po trečiojo Abiejų Tautų Respublikos padalijimo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemes prisijungusi Rusija nuo 1800 m. čia įvedė Julijaus kalendorių ir ne tik simboliškai pasuko laiką atgal – dalis jos įgyvendintų politinių, socialinių ir kultūrinių pertvarkymų sustabdė XVIII a. pradėtas laiko dvasią atitinkančias reformas ir grąžino socialinę raidą atgal, vis dėlto Lietuva, kaip ir daugelis kitų Vidurio Rytų Europos šalių, patyrusių svetimųjų priespaudą, tuo pačiu metu pradėjo kurti moderniųjų laikų visuomenę. <...> Šiame amžiuje Lietuvos visuomenė, kaip ir europietiškoji, įžengė į modernybės laikus, ji pergyveno perėjimą iš senosios tradicinės feodalinės į naujausių laikų modernią visuomenę. XIX a. pr., nors ir pasikeitė politinės egzistencijos sąlygos, jos socialinio, ekonominio, visuomeninio, kultūrinio gyvenimo formos, vertybės ir mentalitetas dar nedaug kuo skyrėsi nuo XVIII a. antrosios pusės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės visuomenės. O XX a. pr., prieš Pirmąjį pasaulinį karą Lietuvos visuomenėje jau galima atpažinti naujųjų laikų žmogų ir tiems laikams būdingas gyvenimo formas ir vertybes.

C šaltinis. **PLAKATAS**

Modernioji inkvizicija: liberalų vyriausybės elgesys su politinėmis kalinėmis.

„Rinkėjai, sustabdykite šiuos kankinimus balsuodami prieš ministrą pirmininką.“
(Plakatas vaizduoja sufražisčių maitinimą prievarta kalėjime, kai jos protestuodamos paskelbė bado streiką.)